

Finansutskottets betänkande 2019/20:FiU43

Riksrevisionens rapport om nationalräkenskaperna – en stabilare grund för finanspolitiken

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Utskottet konstaterar att regeringen ställer sig bakom Riksrevisionens rekommendation att statistiken för nationalräkenskaperna bör distribueras direkt från SCB och utgår från att Riksrevisionens rekommendationer till SCB kommer att beaktas vid sammanställningen av nationalräkenskaperna.

Behandlade förslag

Skrivelse 2019/20:134 Riksrevisionens rapport om nationalräkenskaperna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Riksrevisionens rapport om nationalräkenskaperna – en stabilare grund för finanspolitiken.....	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	8
Skrivelsen.....	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksrevisionens rapport om nationalräkenskaperna

Riksdagen lägger skrivelse 2019/20:134 till handlingarna.

Stockholm den 7 maj 2020

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Edward Riedl (M), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M), Josefin Malmqvist (M), Sultan Kayhan (S), Helén Pettersson (S) och Fredrik Stenberg (S).

Redogörelse för ärendet

I regeringens skrivelse 2019/20:134 Riksrevisionens rapport om nationalräkenskaperna behandlas Riksrevisionens granskningsrapport 2019:34. I rapporten har Riksrevisionen granskat om nationalräkenskaperna är tillräckligt tillförlitliga. Riksdagen överlämnade granskningsrapporten till regeringen den 3 december 2019. Regeringen lämnade sin svarsskrivelse på granskningsrapporten den 2 april 2020.

Den 12 december 2019 informerade riksrevisor Helena Lindberg med medarbetare finansutskottet om den aktuella granskningsrapporten.

En förteckning över behandlade förslag finns i en bilaga till betänkandet.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om nationalräkenskaperna – en stabilare grund för finanspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Riksrevisionens granskningsrapport

Nationalräkenskaperna innehåller statistik som är central för finanspolitiken. Förutom bruttonationalprodukten (BNP) återfinns även den officiella statistiken för de offentliga finanserna i räkenskaperna. Att denna statistik håller en hög kvalitet är en förutsättning för att utvärderingen och uppföljningen av finanspolitiken ska bli korrekt. Felaktigheter riskerar att leda till att regeringen och riksdagen fattar beslut utifrån en felaktig bild av styrkan i de offentliga finanserna.

Syftet med granskningen är att undersöka om nationalräkenskaperna håller tillräckligt god kvalitet för att utgöra underlag för välinformerade finanspolitiska beslut.

I granskningen bedöms kvaliteten i nationalräkenskaperna utifrån ett urval av de kvalitetskriterier som återfinns i lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Kriterierna ligger till grund för granskningens frågeställningar:

- Är nationalräkenskaperna relevanta?
- Är nationalräkenskaperna tillgängliga och tydliga?
- Är nationalräkenskapernas tillförlitlighet på en tillräckligt hög nivå?

Granskningen avgränsas till sektorräkenskaperna, dvs. den del av nationalräkenskaperna som bl.a. innehåller utfallet för den offentliga förvaltningens sparande.

För att bedöma om nationalräkenskaperna är relevanta, tillgängliga och tydliga har Riksrevisionen genomfört intervjuer med fyra statliga myndigheter som regelbundet använder stora delar av nationalräkenskaperna i sin prognosverksamhet: Regeringskansliet (Finansdepartementet), Konjunkturinstitutet, Ekonomistyrningsverket och Riksbanken. Intervjuerna har kompletterats med en enkät till andra användare av nationalräkenskaperna som är verksamma i Sverige, och som ingår i Konjunkturinstitutets prognosjämförelse. Härutöver har Statistiska centralbyrån (SCB) intervjuats och mötesanteckningar från Användarrådet för ekonomisk statistik för perioden 2017–2019 har studerats.

För att besvara frågan om nationalräkenskaperna är tillräckligt tillförlitliga har Riksrevisionens granskat revideringarna av statistiken mellan de

preliminära och de definitiva utfallen. Tillgången till jämförbara data har begränsat studien till utfallen för åren 2001–2016.

Granskningens resultat och Riksrevisionens rekommendationer

Riksrevisionens övergripande slutsats är att nationalräkenskaperna är av tillräckligt god kvalitet, men några förhållanden bör förbättras.

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser riktar Riksrevisionen följande rekommendationer till SCB respektive regeringen:

- SCB bör löpande utvärdera tillförlitligheten i nationalräkenskapernas preliminära utfall av statens skatteintäkter. Om utvärderingen visar att det finns brister ska SCB verka för att detta åtgärdas.
- SCB bör säkerställa att nationalräkenskapernas preliminära utfall av BNP inte innehåller systematiska fel.
- SCB bör säkerställa att information om tillförlitligheten i nationalräkenskapernas preliminära utfall når fram till användarna. Nationalräkenskapernas kvalitetsdeklaration bör utökas med beskrivningar av tillförlitligheten i sektorräkenskapernas preliminära utfall.
- Regeringen bör i sin styrning säkerställa att statistiken från nationalräkenskaperna distribueras direkt från den statistikansvariga myndigheten, dvs. SCB.

Regeringens svarsskrivelse

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning av nationalräkenskaperna och noterar Riksrevisionens övergripande slutsats att nationalräkenskaperna håller en tillräckligt hög kvalitet.

Vidare delar regeringen Riksrevisionens bedömning att en bättre samordning av bearbetningen och spridningen av statistiken skulle förbättra tillgängligheten till den. Om statistiken skulle bearbetas på samma ställe borde också risken för bristande samstämmighet i dataleveranser och beräkningar kunna minimeras.

Regeringen ställer sig bakom Riksrevisionens rekommendation att statistiken från nationalräkenskaperna bör distribueras direkt från SCB.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen avser att se över styrningen av distributionen av nationalräkenskaperna med målet att SCB ska distribuera dem.

Regeringen anser i och med skrivelsen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Att nationalräkenskaperna är av hög kvalitet är en förutsättning för att utvärderingen och uppföljningen av finanspolitiken ska bli korrekt. Utskottet välkomnar därför Riksrevisionens granskning och konstaterar att regeringen ställer sig bakom Riksrevisionens rekommendation att statistiken för nationalräkenskaperna bör distribueras direkt från SCB. Vidare utgår utskottet från att även Riksrevisionens rekommendationer till SCB kommer att beaktas vid sammanställningen av nationalräkenskaperna.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2019/20:134 Riksrevisionens rapport om nationalräkenskaperna.